

Handläggare
Camilla Amredahl
Upphandlingschef
Kommunledningsförvaltningen

Mottagare
Kommunfullmäktige

camilla.amredahl@tranås.se

Svar på motion om att upphandla med hänsyn till klimatet

Förvaltningens förslag till beslut

att avslå motionen med hänvisning till att ekonomiska och personella resurser saknas.

Sammanfattning

Miljöpartiet de Gröna i Tranås föreslår i en motion daterad 2024-03-14 att Tranås kommun ska upphandla med hänsyn till klimatet. Förslaget innebär att genomföra en analys för klimatpåverkan på samtliga inköp som görs och redovisa resultatet i sin helhet, ställa högre krav och upphandla med klimathänsyn samt ha en målsättning om nettoutsläpp 0 år 2045.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-03-25 § 53 att remittera motionen till kommunstyrelsen som inhämtar yttranden från bolagen.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att motionen ska avslås med hänvisning till att kommunen saknar personella resurser och budgetmedel till att genomföra förslagen.

Beskrivning av ärendet

Miljöpartiet föreslår i sin motion:

- att Tranås kommun inklusive våra kommunala bolag genomför en analys av klimatpåverkan för samtliga inköp som görs,
- att resultatet i sin helhet presenteras i sin helhet,
- att ge upphandlingsavdelningen i uppdrag att upphandla med klimathänsyn,
- att ställa höga krav på exempelvis energieffektiva byggnader, effektivare transporter och fordon med lägre utsläpp, minskad plastanvändning och återbrukade produkter,
- att målsättningen ska vara 0 i nettoutsläpp till 2045 för Tranås kommuns inköp.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-03-25 § 53 att remittera motionen till kommunstyrelsen som inhämtar yttranden från bolagen.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Tranås kommun har en upphandlingsenhet som består av en upphandlingschef, tre upphandlare och en inköpsassistent. Det finns inte någon specialistfunktion för planering och styrning av hållbarhetsfrågor. Upphandlingsenheten arbetar framförallt på en taktisk nivå med inköpsarbetet. Uppdraget är att upphandla återkommande kommunövergripande ramavtal och kontrakt. Upphandlaren planerar och genomför upphandlingar samt ansvarar för avtal så att kommunens behov av tjänster, varor samt entreprenadarbeten tillgodoses på ett effektivt sätt utifrån EU-direktiv, nationella lagar och kommunens riktlinjer och mål. Kommunen saknar kapacitet att arbeta fullt ut med strategiskt inköpsarbete.

Kommunens inköpsorganisation är liten och nischad och måste följa en strikt tidsplan för att klara årshjulet. Tranås kommun saknar, som många andra små och medelstora kommuner, specialiserad personal med kunskap om klimatfrågor och hållbarhetsarbete. Det innebär att kommunen inte utför analyser gällande klimatpåverkan.

Att upphandla på strategisk nivå med klimathänsyn kräver avancerade och specialiserade analyser och detaljerad data såsom livscykelanalyser, miljöspendanalyser, systemverktyg mm. Dessa system och verktyg saknas i kommunen, vilket också gör det svårt att genomföra föreslagna analyser. Tranås kommun har inte resurser att anlita konsulter och juridiska experter för att få stöd i specifika upphandlings- och hållbarhetsfrågor. Kommuner som lyckats med sitt klimatarbete har de nödvändiga rollerna och verktygen på plats samt budget för uppdraget. Upphandlingsenheten är en stödfunktion till förvaltningarna och har inte mandat att avgöra att klimathänsyn ska vara ett skalkrav i upphandling.

Att genomföra föreslagna åtgärder med målet nettoutsläpp 0 till 2045 för alla Tranås kommuns inköp är en mycket avancerad och komplex uppgift.

Det är viktigt att betona att Tranås kommun under de senaste åren har utvecklat och förbättrat sitt upphandlingsarbete avsevärt, även en del kopplat till hållbarhetsarbete. Varje att-sats i motionen kräver emellertid djupgående kunskap som innebär navigering genom en mängd tekniska, organisatoriska och juridiska utmaningar, noggrann planering och uppföljning. Detta innebär krav på betydande resursförstärkning.

Samråd

Samråd har skett med AB Tranås bostäder och Tranås Energi AB.

Ekonomi

Förslaget skulle innebära krav på omfattande förstärkning av personal och budget.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande kommunledningsförvaltningen 2024-01-10
Protokoll kommunfullmäktige 2024-03-25 § 53
Motion 2024-03-14

Beslutet skickas till

Förslagsställaren
Diariet
Ekonomi- och upphandlingsenheten

Kommunledningsförvaltningen

Pär Thudeen
Kommundirektör

Sofia Lagerberg
Ekonomichef